

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วง
วิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

**The Development of Economics Learning Activities by Using Online
Coaching Process During COVID-19 Crisis to Enhance
Financial Literacy for Eight Grade Student**

โยชิตา ป๋องชัย,

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และ อังคณา อ่อนธานี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Yosita Pongchai,

Jakkrit Jantakoon and Angkana Onthanee

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: yositap63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 ในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ 2) แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน และ 3) แบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประยุกต์ใช้กระบวนการโค้ชทีม 6C Model มีประสิทธิผลเท่ากับ 75.56/76.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดรู้ทางการเงินหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ พบว่า

* วันที่รับบทความ : 14 ตุลาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 25 พฤศจิกายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 1 ธันวาคม 2565

นักเรียนมีความฉลาดรู้ทางการเงิน เห็นแนวทางในการนำข้อผิดพลาดมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเงินในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพการเงินของตนเอง อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงินว่ามีความสำคัญกับตนเองมากน้อยเพียงใด เป็นผลมาจากกิจกรรมการโค้ชที่สะท้อนให้นักเรียนเห็นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินส่งผลให้บุคคลที่มีเป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จในด้านการเงิน

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์; กระบวนการโค้ชออนไลน์; วิกฤติการณ์ COVID-19; ความฉลาดรู้ทางการเงิน

Abstracts

The purposes of this study were: 1. to create and determine the effectiveness of economics learning activities by using online coaching process during COVID-19 crisis to enhance financial literacy for eight grade students according to the criteria 75/75. 2. to study the results of using economics learning activities by using online coaching 3) to study the students opinion of eight grade students with economics learning activities by using online coaching process. The researcher followed the research processes of research and development. The sample group of 40 students in eight grade students, Semester 2, Year 2021 at Phitsanulok Pittayakom school. The scopes of the research tools were: 1. Economics learning activities by using online coaching process 2. Financial literacy test 3. The assessment form of the students after learning. The research result found that 1. Economics learning activities by using online coaching process during COVID-19 crisis to enhance financial literacy for eight grade students, the efficiency is 75.56/76.30 which met the criterion set 2. Eight grade students have financial literacy after learning with economics learning activities by using online coaching process, higher than the criteria at the level .05. 3. The opinions of students after learning with economics learning activities by using online coaching. To use errors that occur during activities as a guideline for managing money in a way that is appropriate for one's own financial conditions. They also recognize the importance of financial intelligence and how important it is to oneself. It is the result of a coaching activity that reflects to students that setting financial goals results in the person having that goal being financially successful.

Keywords: Learning activities Economics; Online coaching process; COVID-19 crisis; Financial Literacy

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาภาวะหนี้สินครัวเรือนในระดับที่สูงมาก โดยสาเหตุสำคัญมาจากการที่ประชาชนไทยส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้ทางการเงินอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จากผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทยโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2559 พบว่า ทักษะทางการเงินของของคนไทยอ่อนด้านความรู้ทางการเงินมากที่สุด และกลุ่มที่มีทักษะทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่นได้แก่ เยาวชนที่อายุระหว่าง 10-19 ปี (ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559 : 5)

“ความฉลาดรู้ทางการเงิน” ซึ่งหมายถึง ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงิน ทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจด้านทรัพยากรทางการเงินได้อย่างรอบรู้จากข้อมูลรอบด้าน โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมทางการเงิน แม้ระบบการศึกษาของไทยจะมีการส่งเสริมเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเป็นส่วนหนึ่งของสาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แต่ยังคงพบว่าการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นรูปธรรมได้ โดยมีสาเหตุมาจากการขาดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม วิธีสอนและรูปแบบการสอนไม่สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน จึงส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่กำหนดไว้ได้ (ปรินทร์ ทองเผือก, 2561 : 4)

ที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินหลากหลายรูปแบบ การวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินพบว่า การเปลี่ยนแปลงของเจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียนยังไม่เห็นผลที่ชัดเจน องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา กล่าวว่า แนวทางการประสานความร่วมมือระดับชาติมีเป้าหมายเพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อระดับความรู้เรื่องทางการเงินที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ซึ่งจะนำมาใช้ก่อนการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยความรู้เรื่องทางการเงิน (สถาบันคีนันแห่งเอเชีย, 2558 : 39) ดังนั้นการจัดการศึกษาให้เข้ากับบริบทของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อความต้องการของนักเรียน และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ (มนธิชา ทองหัตถา, 2564 : 45) การจัดการเรียนการสอนออนไลน์จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เรียกได้ว่าการสอนผ่านออนไลน์คือการเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์ และสุริยะ พุ่มเฉลิม, 2561 : 6) โดยที่ทั้งครูและนักเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนร่วมกันได้โดยไม่ต้องมาเรียนร่วมกันในห้องเรียน การสอนผ่านช่องทางออนไลน์จะต้องอาศัยสื่อดิจิทัลที่มีหลากหลายรูปแบบ ครูผู้สอนจะต้องเลือกสื่อที่เหมาะสมกับรายวิชาและเนื้อหาการสอนของตนเอง

กระบวนการโค้ช เป็นกิจกรรมการเรียนรู้หรือการพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยการโค้ชจะเกิดขึ้นระหว่างโค้ชและผู้ได้รับการโค้ช การโค้ชเป็นการกระตุ้นการสะท้อนความคิดของผู้ที่ได้รับการโค้ชให้แสดงความคิดและแสดงศักยภาพของตนเองออกมา ถ้าหากนำกระบวนการโค้ชเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้โค้ชสามารถใช้บทบาทและทักษะที่มีอยู่ในตัวโค้ชกระตุ้นความคิดหรือสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน ดึงศักยภาพทางความคิดของนักเรียนออกมาในรูปแบบที่นักเรียนถนัด โดยกระบวนการโค้ชเหล่านี้จะต้องอาศัยเครื่องมือการโค้ชหรือสื่อในการเสริมแรงกระตุ้น ปัญญาประดิษฐ์ ประคอง สารธรรม (2559 : 373) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการโค้ชเชิงบวก เพื่อพัฒนาหลักสูตรการบริโภคนิสัยอย่างรู้เท่าทัน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การใช้การโค้ชเชิงบวกสามารถทำให้ครูผู้สอนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยที่มิได้คอยให้คำแนะนำ ทำให้ครูได้พัฒนาตนเอง ทักษะของครูเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งโค้ชยังมีส่วนสำคัญอย่างมากในการปรับทัศนคติ

ของครูผู้รับการโค้ช ทำให้ครูผู้รับการโค้ชมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของกระบวนการโค้ช

ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เป็นสาระเศรษฐศาสตร์ซึ่งจะประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ทางการเงิน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะความฉลาดรู้ทางการเงินถือเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน แต่ในบริบทการจัดการเรียนการสอนปัจจุบันนั้นอยู่ในสภาวะของวิกฤติการณ์โรค COVID-19 โรงเรียนจะทำการสอนในรูปแบบ onsite ครึ่งห้องเรียน และ online อีกครึ่งห้องเรียน ดังนั้นการสอนในปัจจุบันผู้วิจัยจะต้องสอนในรูปแบบของ online ด้วย เมื่อการจัดการเรียนการสอนจะต้องทำได้ในทั้งสองรูปแบบการนำกระบวนการโค้ชออนไลน์เข้ามาส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินให้กับนักเรียน จึงเป็นทางเลือกที่ผู้วิจัยเลือก เนื่องจากกระบวนการโค้ชออนไลน์สามารถทำได้ผ่านทางช่องทางออนไลน์ นักเรียนทุกคนมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนที่พร้อมและกระบวนการโค้ชเป็นกระบวนการที่แปลกใหม่สำหรับการจัดการเรียนการสอน ช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดวินัยในตนเอง พัฒนาความรู้ของตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

จากสภาพปัญหาทางการเงินของคนไทย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงิน ผู้ที่มีอายุ 10-19 ปี ควรมีแนวทางที่สามารถสร้างความตระหนัก สร้างความรู้ ความเข้าใจต่อระดับความรู้เรื่องความฉลาดรู้ทางการเงิน กระบวนการโค้ชจึงเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้เป็นช่วงอายุที่มีความเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เรื่องความฉลาดรู้ทางการเงิน เพราะเป็นช่วงวัยที่สามารถคิด ไตร่ตรอง และกล้าที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเองสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินของตนเองได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

เครื่องมือวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยแผนการเรียนรู้จำนวน 2 แผน
2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การสร้างเครื่องมือ

1. กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.2 ผู้วิจัยเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการโค้ชเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการจัดกิจกรรมโดยศึกษาผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ Youtube ช่อง Entraining Channel และช่อง Thailand Coaching รวมไปถึงการศึกษาจากเอกสาร ตำราต่างๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องและผู้วิจัยสนใจ

1.3 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ขั้นตอนของกระบวนการโค้ชของ ทักษิณี จารุสมบัติ (2561 : 160-161) โดยในแต่ละขั้นตอนจะมีข้อความของ GROW Model แทรกในแต่ละขั้นตอน ซึ่ง GROW Model นี้เป็นเครื่องมือการสอนที่ไม่เน้นการชี้แนะ แต่ใช้การตั้งคำถามให้คิด

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการโค้ชออนไลน์

ขั้นตอนกระบวนการโค้ชทีม 6C Model (แนวคิดของ ทศนีย์ จารุสมบัติ, 2561 : 66)	GROW Model	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย กระบวนการโค้ชออนไลน์
<p>ขั้นตอนที่ 1 ช่วง Open เป็นช่วงเริ่มต้นของการโค้ชกลุ่มและการโค้ชทีม คือ การสร้างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และปลอดภัย สำหรับการเรียนรู้ พูดคุย เติบโต และเปลี่ยนแปลงให้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีสไตล์ที่ต่างต่างกัน มีความตั้งใจในการเรียนรู้ที่ต่างต่างกัน มีจิตวิญญาณที่ต่างต่างกันในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอนอีก 2 ขั้นตอน คือ</p> <p>1.1 Connect เป็นการสร้างสถานะให้พร้อมต่อการเรียนรู้</p> <p>1.2 Contract เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกัน</p>	<p>G=Goal คือ คำถามเกี่ยวกับเป้าหมาย เพื่อให้ผู้รับการโค้ชรู้ว่าผลลัพธ์ที่ต้องการจากการโค้ชคืออะไร</p>	<p>ขั้นตอนที่ 1 ช่วง Open การให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เมื่อทุกคนเข้ามาพร้อมแล้ว ครูจะเริ่มทำกิจกรรมตามลำดับ ขั้นตอนต่อไปประกอบด้วย ขั้นตอน Connect เป็นการสร้างสถานะให้พร้อมต่อการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต้นไม้แห่งความคาดหวังผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยครูเป็นผู้ตั้งคำถาม (G = Goal) คือ คำถามเกี่ยวกับเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนรู้ว่าเป้าหมายที่ได้รับจากการโค้ชคืออะไรหลังจากนั้นครูเล่าเรื่องสั้นเกี่ยวกับความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงินให้นักเรียนฟัง ขั้นตอน Contract เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกัน อย่างน้อย 3 ข้อ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2 ช่วง Facilitate Learning เป็นช่วงอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้เป็นหัวใจของการโค้ชกลุ่มและการโค้ชทีมจะใช้เวลาร่วมกันมากที่สุด การค้นพบตระหนักรู้ และเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองจะเกิดขึ้นในช่วงนี้เป็นช่วงที่</p>		<p>ขั้นตอนที่ 2 ช่วง Facilitate Learning การให้ครูใช้สื่อการสอนกระตุ้นนักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงินผ่านทางสื่อออนไลน์ ครูตั้งคำถาม (R = Reality คือ คำถามที่เกี่ยวกับสถานการณ์/สถานะในปัจจุบันเพื่อให้นักเรียน</p>
<p>ขั้นตอนกระบวนการโค้ชทีม 6C Model (แนวคิดของ ทศนีย์ จารุสมบัติ, 2561 : 66)</p>	<p>GROW Model</p>	<p>ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย กระบวนการโค้ชออนไลน์</p>

<p>โค้ชชวนคุยประเด็นสำคัญเริ่มต้นพูดคุย และเปิดพื้นที่ให้สมาชิกกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดความเห็น ประสบการณ์ตรง แชร์ ความกังวล อุปสรรคที่ติดขัด รับการโค้ช และเกิดการค้นพบบางอย่างที่เรียกว่า Insights ในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ</p> <p>2.1 Content เป็นการสร้างการเรียนรู้</p> <p>2.2 Coach team เป็นการสนทนาเป็นทีม</p>	<p>R=Reality คือ คำถามที่เกี่ยวกับสถานการณ์/สถานะในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้รับการโค้ชรู้สภาพในปัจจุบัน เห็นอุปสรรค ข้อจำกัด ปัญหา ความกลัว ความต้องการ ฯลฯ ของตัวเอง</p>	<p>รู้สภาพในปัจจุบัน เห็นอุปสรรค ข้อจำกัด ปัญหา ความกลัว ความต้องการ ฯลฯ ของตัวเอง)</p> <p>ขั้นตอน Content เป็นการสร้างการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสอดคล้องของบทเรียนความฉลาดรู้ทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์ นอกจากจะเป็นการเรียนรู้แล้ว กิจกรรมอื่นที่เราสามารถทำได้เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การโค้ชขั้นตอนต่อไป ครูสร้างการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของเงินผ่านช่องทางออนไลน์</p> <p>ขั้นตอน Coach Team เป็นการสนทนาเป็นทีม เพื่อนำไปสู่การสะท้อนความคิดของแต่ละคนร่วมกันด้วยกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินการทำกิจกรรมนี้ก็จะมีการคุย คอยให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรม เป้าหมายที่สำคัญคือให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ทางการเงินมากขึ้นจากเดิม</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3 ช่วง Closed ช่วงปิด ขั้นตอนนี้เป็นช่วงของการสร้างกำลังใจในการลงมือทำการโค้ชกลุ่มและการโค้ชทีม เหมือนการโค้ชรายบุคคลที่เน้นความรับผิดชอบ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ มุ่งมั่น ลงมือทำตามสิ่งที่ค้นพบทางเลือกใหม่กิจกรรมใหม่ๆ ที่เฉพาะเจาะจง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกและการเติบโตใน</p>	<p>O=Option คือ คำถามเพื่อค้นหาทางเลือก/โอกาส/วิธีการอะไรที่จะเป็นไปได้ ถามเพื่อท้าทายแนวคิด</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3 ช่วง Closed ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการสร้างกำลังใจในการลงมือทำ โดยที่ครูจะคอยกระตุ้นกำลังใจให้กับนักเรียนให้นักเรียนมีแรงเสริมบวกกล้าลงมือทำด้วยตนเอง การพูดคุยนี้จะมีการตั้งคำถาม (O = Option คือ คำถามเพื่อค้นหาทางเลือก/โอกาส/วิธีการอะไรที่จะเป็นไปได้ ถามเพื่อท้าทายแนวคิดนอกกรอบที่จะนำไปสู่เป้าหมาย) ขั้นตอน Commit เมื่อสร้างแรง</p>

<p>ด้านต่างๆของชีวิต ในชั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ชั้นตอน 2 ชั้นตอน คือ</p> <p>3.1 Commit เป็นการสร้างกำลังใจในการลงมือทำ</p> <p>3.2 Conclude เป็นการสะท้อนการเรียนรู้</p>	<p>W=Way Forward คือ การถามแนวทางที่จะลงมือทำ วางแผน และ action plan ที่จะตัดสินใจทำ</p>	<p>เสริมบวกในการสร้างกำลังใจแล้วโค้ชจะตั้งคำถาม (W = Way Forward คือ การถามแนวทางที่จะลงมือทำ วางแผน และ action plan ที่จะตัดสินใจทำ)ชั้นตอนสุดท้ายของการทำกิจกรรม คือ ชั้นตอน Conclude เป็นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection)ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการเรียนรู้และหนุนพลังกัน และนำเสนอสิ่งที่ตนได้รับลงในแพลตฟอร์มออนไลน์ช่องทางที่ตนเลือก เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้ที่สนใจในเรื่องของความฉลาดรู้ทางการเงิน</p>
--	--	---

1.4 สร้างแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ

1.5 นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาประเมินประสิทธิภาพเป็นการประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) และประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการวิเคราะห์และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 75/75 รัตน์ะ บัวสนธิ์ (2552 : 75)

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมและแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมและแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมและแผนประกอบการจัดกิจกรรมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19

1.1 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือจากบัณฑิตวิทยาลัย

1.3 นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19

2.1 ติดต่อทางบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก

2.2 นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ในเกณฑ์ 75/75

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังการจัดเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.58$)

3. การประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 ตามเกณฑ์ 75/75 ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.56$)

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน

แหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19
2. แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน

การสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงินของ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562 : 130) ซึ่งแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงินนี้ เป็นข้อสอบปรนัยเชิงสถานการณ์ทางการเงิน มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ แต่สถานการณ์ครอบคลุมการประเมินองค์ประกอบ ความฉลาดรู้ทางการเงินทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านทักษะทางการเงิน ด้านเจตคติทางการเงิน และด้านพฤติกรรมทางการเงินสามารถอธิบายโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านความรู้ทางการเงิน

ส่วนที่ 2 ด้านเจตคติทางการเงิน

2. ติดต่อทางบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ถึงมหาวิทยาลัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือวิจัย
3. ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์การใช้เครื่องมือวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอออกหนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19
2. ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการเรียนรู้ทั้งหมด 2 แผน ใช้เวลาเรียนจำนวน 12 ชั่วโมง
4. ทดสอบหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน เรื่อง การออมและการลงทุนของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนและหลังสอบโดยทดสอบทีแบบสองกลุ่มสัมพันธ์ (t-test Dependent Samples)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารูปแบบการสร้างแบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน
2. สร้างแบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 ให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ โดยมีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ
4. นำแบบประเมินความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบประเด็นความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์แบบประเมินความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

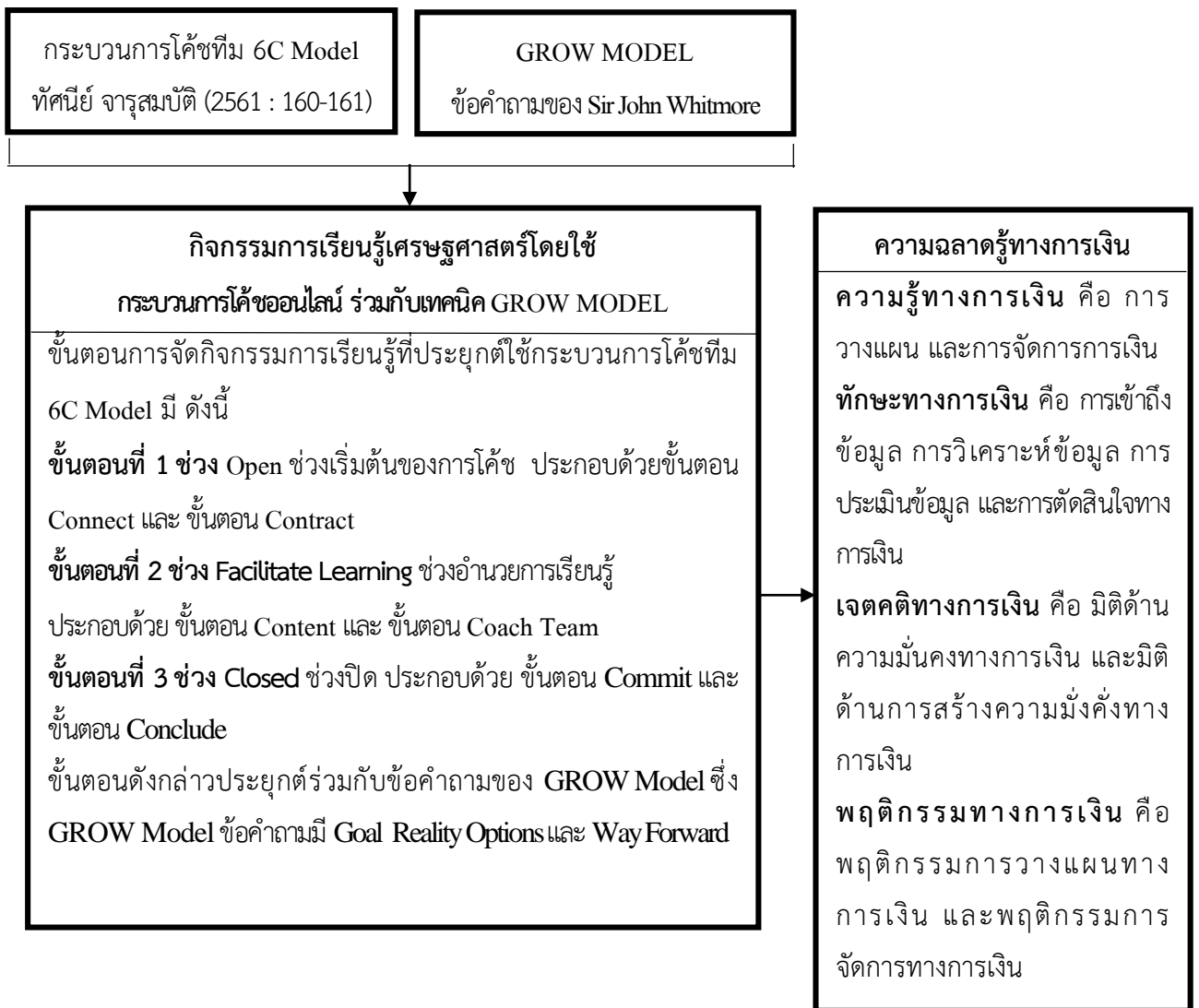
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขออนุญาตหนังสือขอความร่วมมือในการทดลองใช้แบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโต้ตอบออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการบันทึกแบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสร้างข้อสรุปอุปนัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ ได้กิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.การออมและการลงทุน และ 2.การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน โดยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรับใช้กระบวนการโค้ชทีม 6C Model ในการจัดกิจกรรมทั้งหมด 3 ช่วง ช่วงละ 2 ขั้นตอน โดยในแต่ละขั้นตอนหลักจะมีข้อคำถามของ GROW Model แทรกในแต่ละขั้นตอน ระดับความเหมาะสมของชุดกิจกรรม ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.58$) และผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยนำกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน พบว่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าประสิทธิภาพ 61.11/62.22 ซึ่งน้อยกว่าความคาดหวังที่ผู้วิจัยต้องการ ผู้วิจัยจึงปรับแก้ไขและนำไปทดลองใช้อีกครั้งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน พบว่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าประสิทธิภาพ 75.56/76.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงินที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นข้อสอบปรนัยเชิงสถานการณ์ทางการเงิน จำนวน 7 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียน 40 คน

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	40	30	21.20	4.92	11.55*	0.000
หลังการจัดการเรียนรู้	40	30	24.45	3.44		

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 24.45$, S.D. = 3.44) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการสอบก่อนเรียน ($\bar{X} = 21.20$, S.D. = 4.92)

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการวิเคราะห์แบบประเมินความคิดเห็นหลังร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ดังนี้ นักเรียนมีความฉลาดรู้ทางการเงิน เห็นแนวทางในการนำข้อผิดพลาดมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเงินในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพการเงินของตนเอง อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงินว่ามีความสำคัญกับตนเองมากน้อยเพียงใด เป็นผลมาจากกิจกรรมการโค้ชที่สะท้อนให้นักเรียนเห็นว่าการตั้งเป้าหมายทางการเงินส่งผลให้บุคคลที่มีเป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จในด้านการเงิน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ตามประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ทั้งนี้ เนื่องมาจากกระบวนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกิจกรรมโดยนำแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 26) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ โดยที่อาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน โดยมีองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ สิริวรรณ สุวรรณภา (2544 : 166) มาใช้ทั้ง 3 ขั้นตอน โดยมีขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป เป็นองค์ประกอบของการจัดกิจกรรม มีการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 75) นอกจากนี้ยังมีการนำการโค้ช จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2564 : 50) ที่กล่าวว่า การโค้ช เป็นกระบวนการที่โค้ชและผู้รับการโค้ชทำงานร่วมกัน โดยที่โค้ชทำหน้าที่กระตุ้น จุดประกาย และตั้งศักยภาพให้ผู้รับการโค้ชค้นหาทางออกด้วยตนเอง จนบรรลุความสำเร็จสูงสุดตามที่ปรารถนา ผู้วิจัยจึงนำการโค้ชมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกันในขั้นตอนกระบวนการโค้ชของ ทศนีย์ จารุสมบัติ (2561 : 160-161) เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมโดยจะเน้นกระบวนการโค้ชทีม 6C Model ที่ประกอบด้วย 3 ช่วง ได้แก่ Open,

Facilitate Learning และ Closed แต่ละช่วงแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยช่วง Open จะเป็นช่วงเริ่มต้นของการโค้ช คือ การสร้างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอนอีก 2 ขั้นตอน คือ 1.Connect เป็นการสร้างสภาวะให้พร้อมต่อการเรียนรู้ และ 2.Contract เป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ช่วง Facilitate Learning ช่วงอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ คือ ขั้นตอนที่ผู้โค้ชและผู้รับการโค้ชจะใช้เวลาร่วมกันมากที่สุด การค้นพบตระหนักรู้และเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองจะเกิดขึ้นในช่วงนี้ ในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ 1.Content เป็นการสร้างการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสอดคล้องของบทเรียนความฉลาดรู้ทางการเงิน และ 2.coach team เป็นการสนทนาเป็นทีม (Team Conversation) เพื่อนำไปสู่การสะท้อนความคิดของแต่ละคนร่วมกัน และช่วง Closed ช่วงปิด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการสร้างกำลังใจในการลงมือทำ ในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย ขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ 1.Commit เป็นการสร้างแรงเสริมบวกในการสร้างกำลังใจ และ 2.Conclude เป็นการสะท้อนการเรียนรู้ กระบวนการโค้ชดังกล่าวสร้างขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ทำหน้าที่ตั้งศักยภาพของเด็กออกมา ไม่ได้ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว โดยในกระบวนการโค้ชแต่ละขั้นตอนนี้จะมีข้อคำถามจากครูผู้สอนที่เป็นข้อคำถามของ Sir John Whitmore ซึ่งเป็นเทคนิคการถามแบบ GROW Model นำมาแทรกในแต่ละขั้นตอน ซึ่ง GROW Model นี้เป็นเครื่องมือการสอนที่ไม่เน้นการชี้แนะ แต่ใช้การตั้งคำถามให้คิด นอกจากนี้วิกฤติการณ์ของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อการศึกษา กระบวนการโค้ชออนไลน์ โดย Stefan Stenbom และ Stefan Hrastinski (2012 : 37) กล่าวว่า ในสถานการณ์เช่นการสอนออนไลน์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากผู้ฝึกสอนหรือโค้ชในการแสดงออกผ่านการทำงานทั้งหมด มีการจัดการเวลาที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ซ้ำกันระหว่างโค้ชและผู้รับการโค้ชในสภาพแวดล้อมการสอนออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือสื่อสาร โดยมีการเขียน การส่งข้อความโต้ตอบแบบทันที อาจจะใช้การสื่อสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์โดยการสร้างภาษาใหม่ใช้เป็นทางเลือกเพื่อเพิ่มความเร็วในการสนทนา ทำให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการต่อไปได้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงิน นอกจากนี้กระบวนการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการตามแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 75) โดยภายหลังจากนำกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองหาประสิทธิภาพ 2 ครั้ง คือ ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งกับนักเรียน 3 คน ทดลองกลุ่มเล็กกับนักเรียน 9 คน จากการดำเนินการข้างต้นจึงทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพสุธิตา ตันตราจิณ (2563 : 222) ที่พบว่า ทักษะการโค้ชที่สำคัญประกอบด้วย การสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อโค้ชการใช้คำถามที่ดีและเป็นคำถามที่ทรงพลัง การรับฟังอย่างตั้งใจ การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวก การจูงใจและการให้กำลังใจ และการกำหนดเป้าหมายของผู้รับการโค้ช

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 การเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องแม้จะเกิดวิกฤติการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม เนื่องจากนักเรียนได้เรียนจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่วางแผนมาเป็นระบบขั้นตอนอย่างดี นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงศักยภาพของตนเองออกมาโดยไม่ต้องกลัวว่าสิ่งที่นักเรียนคิดจะผิด เพราะถ้าหากเกิดข้อผิดพลาดสามารถนำข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นประสบการณ์ไม่ให้ตนเองกลับไปกระทำสิ่งนั้นอีก ส่งผลให้นักเรียนมีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยศึกษาจาก กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562:130) ที่เสนอไว้ในเล่มวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบจากทัศน์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นรับประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสดงบทบาทสมมติ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นเผชิญภาวะวิกฤติ และขั้นตอนที่ 4 ขั้นสะท้อนผล จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความฉลาดรู้ทางการเงินสูงขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกันกับเพื่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยนักเรียนสามารถนำความคิดของเพื่อนๆ มาปรับใช้ในชีวิตของตนเองได้ อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ยังมีกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย มีสื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน นักเรียนตื่นเต้นและสนุกสนานตลอดระยะเวลาในการทำกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนตั้งใจที่เรียนทำให้มีความฉลาดรู้ทางการเงินสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรินท์ ทองเผือก (2561 : 124) ที่ทำวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 เรื่อง การออมและการลงทุน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการโค้ชเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ยังส่งผลกระทบต่อนักเรียน นักเรียนไม่สามารถเข้ามาเรียนในห้องเรียนได้ตามปกติ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จึงมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน การนำกระบวนการโค้ชทีม 6C MODEL ที่มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน และขั้นตอนย่อยอีก 6 ขั้นตอน โดยผู้วิจัยนำเข้ามาปรับใช้กับเทคนิคข้อคำถามของ GROW MODEL ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2564 : 95) ที่กล่าวว่า กระบวนการโค้ชช่วยให้ครูร่วมมือ รวมพลัง มองเห็นเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ร่วมแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบในระหว่างการพัฒนาหลักสูตร และเห็นคุณค่าของกระบวนการได้มาของ หลักสูตรมากกว่าการได้เล่มหลักสูตร กระบวนการดังกล่าวช่วยพัฒนาครูให้มีความสามารถในการ พัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้ได้อย่างแท้จริง และทำให้ครูรู้สึกเห็นคุณค่าของวิชาชีพครูมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากในเรื่องของการนำแอปพลิเคชันที่มีในปัจจุบันมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น แอปพลิเคชัน รายรับ-รายจ่าย ที่สามารถบันทึกรายรับรายจ่ายได้ผ่านมือถือหรือคอมพิวเตอร์
2. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ ครูผู้สอนที่ต้องการเป็นโค้ชให้กับผู้เรียนจะต้องมีความเชี่ยวชาญในเรื่องกระบวนการโค้ช และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงิน
3. ครูผู้สอนควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชที่มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ข้อคำถามที่ใช้ในกิจกรรมควรสอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาพัฒนาการโค้ชแบบต่อหน้า (Face to face) เนื่องจากในงานวิจัยพบว่า นักเรียนบางคนไม่มีความพร้อมสำหรับสื่อ อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมได้ นักเรียนต้องทำกิจกรรมเพื่อเสริมในส่วนนั้นภายหลัง
2. เนื่องจากในงานวิจัยพบว่า มีนักเรียนที่สนใจในการประกอบธุรกิจและเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องมีความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรมีการแนะนำหรือส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินในกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจหรือกำลังประกอบธุรกิจและเป็นผู้ประกอบการอยู่ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สกนธวัฒน์. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบฉกัทัศน์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. การศึกษามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2564). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะเอาชีวิตรอดจากภัยพิบัติธรรมชาติ : กรณีศึกษาอำเภอลวง จังหวัดเชียงราย ด้วยกระบวนการโค้ช. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทัศนีย์ จารุสมบัติ. (2561). ชีวิตที่ใช่ ในแบบโค้ชและฟา. (1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินท์ ซิตี จำกัด.
- ปัญญาประคอง สาธรรม. (2559). การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาครูโดยใช้การโค้ชเชิงบวก เพื่อพัฒนาหลักสูตรการบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ปรินทร์ ทองเผือก. (2561). ผลการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2559. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- พสุธิตา ตันตราจิณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาทักษะการโค้ชเพื่อผู้บริหารระดับกลางในธุรกิจตัวแทนขายรถยนต์. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34 (110), 222.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารละศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1), 45.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คำสมัย.
- สถาบันคีนันแห่งเอเชีย. (2558). *โครงการ “คนไทยก้าวไกล ใส่ใจการเงิน” 2558*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิคีนัน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. (2543). *เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบการเรียนการสอน Learning teaching system*. (14). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์ และสุริยะ พุ่มเฉลิม. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรออนไลน์สำหรับการอบรมผู้ประเมินภายนอกในการประเมินคุณภาพภายนอกแบบ Expert Judgment*. สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2561.
- Stefan Stenbom and Stefan Hrastinski. (2012). *STUDENT-STUDENT ONLINE COACHING AS A RELATIONSHIP OF INQUIRY: AN EXPLORATORY STUDY FROM THE COACH PERSPECTIVE*. KTH Royal Institute of Technology, Sweden.